

ZERO CARBON ROADMAP

Cesta ke klimaticky neutrálním budovám v České republice

Shrnutí

Tento dokument je podrobnou cestovní mapou pro dekarbonizaci fondu budov do roku 2050. Cílem je, aby ČR měla ucelenou národní strategii v oblasti transformace energetiky, klimatu a stavebnictví. Zároveň budou vytvořené podmínky pro to, aby budovy při své výstavbě, užívání, údržbě a renovacích, i při konečném odstraňování měly neutrální dopady na změnu klimatu.

Pro dosažení stanovených cílů je potřeba realizovat následující opatření:

- Na strategické úrovni je nezbytné, aby vláda České republiky jednoznačně formulovala **komplexní národní strategii** pro ochranu klimatu, transformaci energetiky a stavebnictví a zajistila **soulad dílčích politik** a strategií. Ve spolupráci s resorty je třeba **monitorovat a shromažďovat potřebná data**, vytvářet specifické akční plány a sledovat jejich plnění.
- Na legislativní úrovni je klíčové zajistit **předvídatelné právní prostředí**. To vyžaduje včasnou a kvalitní transpozici relevantních směrnic, definici **výkladu pravidel EU Taxonomie** a úpravu pravidel pro financování energeticky úsporných projektů.
- V oblasti **implementace energetických úspor** je nezbytné výrazně **urychlit kvalitní renovace** existujících budov. Je nutné **meziresortně koordinovat** podmínky a zajišťovat **kontinuitu** příslušných **dotačních programů** a významněji zapojit finanční sektor. Tyto kroky je třeba podpořit vytvořením národního kontaktního místa, které bude jasnou formou informovat vlastníky budov o možnostech efektivně realizovat úspory energie.
- **Státní správa a samosprávy si musí tuto agendu osvojit, převzít odpovědnost a jít příkladem** jako vzorný investor a správce environmentálně šetrných nemovitostí. Důležitou součástí je systematická podpora kvalitního plánování a přípravy ekologicky příznivých veřejných zakázek, včetně využití alternativních metod zadávání a financování investičních projektů.

- V oblasti **snižování zabudovaných emisí** je nezbytné poskytnout výrobcům stavebních materiálů systematickou podporu zaměřenou na vytváření a realizaci plánů dekarbonizace výroby, nefinančního reportování a vytváření EPD. Technické normy musí být aktualizovány za účelem zvýšení využití přírodních, recyklovaných a dalších materiálů s nízkou uhlíkovou stopou. Využití těchto materiálů je třeba podporovat formou bonifikací v dotačních programech. Pro projektanty a architekty je potřeba legislativně ukotvit pravidla pro vykazování emisí skleníkových plynů v budovách a vytvořit databázi zabudovaných emisí stavebních materiálů a výrobků. Taktéž je nezbytné podporovat **vznik nástrojů pro výpočet a optimalizaci**, které by podporovaly návrhy budov.
- V oblasti **rozvoje nízkoemisní energetiky** je důležité nadále podporovat implementaci obnovitelných zdrojů energie pro všechny typy budov a vlastníků. Klíčovou součástí dekarbonizace komunit je důrazná podpora transformace stávajících a výstavba nových systémů vytápění s využitím nízkoemisních zdrojů energie a realizace pilotních projektů **energeticky pozitivních čtvrtí**.
- Je nutné sladit existující nástroje plánování (územní energetické koncepce, místní energetické koncepce a akční plány pro udržitelnou energii a klima do jednoho uceleného plánu směřujícího k transformaci energetiky a přechodu k udržitelné ekonomice. Dále je třeba zabezpečit **systematickou metodickou i projektovou podporu od krajů** pro nižší územní celky při koncepčním dlouhodobém plánování a realizaci investic do kvalitní výstavby nových budov a renovací.
- Je nezbytné **posílit podporu výzkumu** v technické oblasti zaměřenou na chytré sítě, ukládání energie, vývoj nových materiálů s nízkou uhlíkovou stopou, nové technologie zachycování a skladování nebo využívání uhlíku (CCUS) a pilotování energeticky pozitivních čtvrtí. V socioekono-

mické oblasti je nutné zajistit **systematické monitorování společenského vnímání energetické transformace a udržitelnosti** a pečlivě porozumět cílovým skupinám pro usnadnění komunikace a motivace k zavedení úsporných opatření. Paralelně je třeba průběžně vyhodnocovat ekonomiku programů, opatření a stimulace klíčových hráčů.

- **V oblasti vzdělávání je nezbytné posílit témata udržitelnosti, dekarbonizace a energetických úspor na všech úrovních vzdělávání.** Na středních i vysokých školách je nutné rozšířit stávající a zavést nové studijní obory pro zajištění pracovních sil s dostatečnými odbornými znalostmi a technickými dovednostmi. V oborech udržitelnosti, čisté energetiky, oběhového hospodářství a digitalizace stavebnictví se musí navýšit kapacity celoživotního vzdělávání pro potřebné rekvalifikace stávajících pracovníků.
- Je nezbytné zabezpečit **systematickou, dlouhodobou informační kampaň a osvětu** vedoucí ke **zvýšení povědomí o možných opatřeních** ke snižování emisí skleníkových plynů. Kampaň se zaměří na zvyšování poptávky po nízkoemisních řešeních při výstavbě, renovacích a provozování budov a na informování podniků ve stavebnictví o dekarbonizaci. Forma musí být uzpůsobena specifickým cílovým skupinám na základě systematického sociologického průzkumu a konzultací s odborníky, oborovými organizacemi, profesními sdruženími a neziskovými organizacemi.

Přechod k udržitelné energetice a ekologicky šetrnému stavebnictví vyžaduje komplexní a koordinovaný přístup. Některé podniky již začaly kroky směřující k tomuto cíli uskutečňovat. V tento okamžik je nezbytné zajistit součinnost a podporu ze strany státních institucí. Ty mají klíčovou roli v zajištění příznivých podmínek pro realizaci opatření směřujících k udržitelnosti a dekarbonizaci stavebnictví v České Republice.

Všechna opatření jsou podrobně rozpracována v kapitole 7 této studie.

Zero Carbon Roadmap

Cesta ke klimaticky neutrálním budovám v České republice

Národní strategie:

Ucelená strategie pro ochranu klimatu, transformaci energetiky a stavebnictví.

Legislativní prostředí:

Transparentní prostředí motivující realizaci šetrných projektů.

Realizace energetických úspor:

Kvalitní renovace, systematická podpora se zapojením finančního sektoru.

Stát příkladem:

Kvalitní výstavba a provozování nemovitostí státních institucí s ohledem na životní prostředí.

Snížení zabudovaných emisí:

Podpora pro materiály s nízkou uhlíkovou stopou.

Rozvoj nízkoemisní energetiky:

Obnovitelné zdroje energie, nízkoemisní systémy vytápění, chytré sítě, energeticky plusové čtvrti.

Vzdělávání a výzkum:

Udržitelnost, čistá energetika, šetrné materiály.

Veřejné povědomí:

Systematické kampaně pro povědomí o snižování emisí.

Informace o financování EBRD a záštitě WGBC

Vznik Roadmapy byl umožněn díky spolupráci se Světovou radou pro šetrné budovy, velkému příspěvku široké skupiny přispěvatelů zejména z řad členů Rady a s podporou Evropské banky pro výzkum a vývoj (EBRD) a TaiwanBusiness — EBRD Technical Cooperation Fund.